

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ – ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

I. ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την
Καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής βίας και
προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας

Άρθρο 2

Με την παρ. 1 του άρθρου δεύτερου τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 79 του Ποινικού Κώδικα που έχει ως εξής:

Άρθρο 79

Δικαστική επιμέτρηση της ποινής

1. Κατά την επιμέτρηση της ποινής στα όρια που διαγράφει ο νόμος το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη: α) τη βαρύτητα του εγκλήματος που έχει τελεστεί και β) την προσωπικότητα του εγκληματία.

2. Για την εκτίμηση της βαρύτητας του εγκλήματος το δικαστήριο αποβλέπει: α) στη βλάβη που προξένησε το έγκλημα ή τον κίνδυνο που προκάλεσε β) στη φύση, στο είδος και το αντικείμενο του εγκλήματος, καθώς επίσης σε όλες τις περιστάσεις χρόνου, τόπου, μέσων και τρόπου που συνόδευαν την προπαρασκευή ή την εκτέλεσή του γ) στην ένταση του δόλου ή στο βαθμό της αμέλειας του υπαίτιου.

3. Κατά την εκτίμηση της προσωπικότητας του εγκληματία το δικαστήριο σταθμίζει ιδίως το βαθμό της εγκληματικής διάθεσης που εκδήλωσε ο υπαίτιος κατά την πράξη. Για να τον διαγνώσει με ακρίβεια εξετάζει: α) τα αίτια που τον ώθησαν στην εκτέλεση του εγκλήματος, την αφορμή που του δόθηκε και το σκοπό που επιδίωξε β) το χαρακτήρα του και το βαθμό της ανάπτυξής του γ) τις ατομικές και κοινωνικές περιστάσεις και την προηγούμενη ζωή του δ) τη διαγωγή του κατά τη διάρκεια της πράξης και μετά την πράξη ιδίως τη μετάνοια που επέδειξε και την προθυμία του να επανορθώσει τις συνέπειες της πράξης του.

Με την παρ. 3 του άρθρου δεύτερου τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 323 Α του Ποινικού Κώδικα που έχει ως εξής:

Άρθρο 323Α

Εμπορία ανθρώπων.

1. Όποιος, με τη χρήση βίας, απειλής βίας ή άλλων εξαναγκαστικών μέσων, με επιβολή ή κατάχρηση εξουσίας ή με απαγωγή, προσλαμβάνει, μεταφέρει, προωθεί εντός ή εκτός της

επικράτειας, κατακρατεί, υποθάλπει, παραδίδει με ή χωρίς αντάλλαγμα σε άλλον ή παραλαμβάνει από άλλον πρόσωπο, με σκοπό την αφαίρεση κυπτάρων, ιστών ή οργάνων του σώματος του ή για να εκμεταλλευτεί ο ίδιος ή άλλος την εργασία ή την επαιτεία του, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ.

2. Με την ποινή της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται ο υπαίτιος αν, για να επιτύχει τον ίδιο σκοπό, αποσπά τη συναίνεση προσώπου με τη χρήση απατηλών μέσων ή το παρασύρει, εκμεταλλεύμενος την ευάλωτη θέση του, με υποσχέσεις, δώρα, πληρωμές ή παροχή άλλων αφελημάτων.

3. Όποιος εν γνώσει δέχεται την εργασία προσώπου, το οποίο τελεί υπό τις συνθήκες που περιγράφονται στις παραγράφους 1 και 2, ή τα έσοδα από την Επαιτεία του προσώπου αυτού, τιμωρείται με Φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

4. Με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αν η πράξη:

α) στρέφεται κατά ανηλίκου ή ατόμου σωματικώς ή διανοητικώς ανάπηρου,

β) τελείται κατ' επάγγελμα,

γ) τελείται από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητα του αυτή διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη ή

δ) είχε ως αποτέλεσμα την ιδιαίτερα σοβαρή βλάβη της υγείας του παθόντος ή εξέθεσε τη ζωή αυτού σε σοβαρό κίνδυνο.

5. Όποιος χρησιμοποιεί τα μέσα των παραγράφων 1 και 2 για να στρατολογήσει ανήλικο με σκοπό τη χρησιμοποίησή του σε ένοπλες συγκρούσεις τιμωρείται με Κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ.

6. Με ισόβια κάθειρξη τιμωρείται ο υπαίτιος σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αν η πράξη είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο.

Με την παρ. 4 του άρθρου δεύτερου τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 333 του Ποινικού Κώδικα που έχει ως εξής:

Άρθρο 333

Απειλή

1. Όποιος προκαλεί σε άλλον τρόμο ή ανησυχία απειλώντας τον με βία ή άλλη παράνομη πράξη ή παράλειψη τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή.

2. Για την ποινική δίωξη απαιτείται έγκληση.

Με την παρ. 5 του άρθρου δεύτερου καταργείται η παρ. 3 του άρθρου 339 του Ποινικού Κώδικα που έχει ως εξής:

Άρθρο 339.

Αποπλάνηση παιδιών

1. Όποιος ενεργεί ασελγή πράξη με πρόσωπο νεότερο από 15 ετών ή το παραπλανά με αποτέλεσμα να ενεργήσει ή να υποστεί τέτοια πράξη τιμωρείται αν δεν υπάρχει περίπτωση να τιμωρηθεί βαρύτερα για το έγκλημα του άρθρου 351 Α ως εξής:

- α) αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δώδεκα έτη, με Κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών,
- β) αν ο παθών συμπλήρωσε τα δώδεκα αλλά όχι τα δεκατέσσερα έτη, με Κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και
- γ) αν συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα και μέχρι τα δεκαπέντε έτη, με Φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

2. Οι ασελγείς πράξεις μεταξύ ανηλίκων κάτω των δεκαπέντε ετών δεν τιμωρούνται, εκτός αν η μεταξύ τους διαφορά ηλικίας είναι μεγαλύτερη των τριών ετών, οπότε επιβάλλονται μόνο αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα.

3. Αν μεταξύ του υπαιτίου και του παθόντος τελέστηκε γάμος, δεν ασκείται ποινική δίωξη, και αν τυχόν είχε ασκηθεί δεν συνεχίζεται, αλλά κηρύσσεται απαράδεκτη. Η ποινική δίωξη ασκείται ή συνεχίζεται μετά την ακύρωση του γάμου.

4. Όποιος εξωθεί ή παρασύρει ανήλικο να γίνει μάρτυρας συνουσίας ή άλλης γενετήσιας πράξης, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, ακόμα κι αν ο ανήλικος δεν συμμετέχει σε αυτές. Με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών τιμωρείται η πράξη του προηγούμενου εδαφίου όταν ο ανήλικος γίνεται μάρτυρας γενετήσιας κακοποίησης.

Με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου τρίτου τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3500/2006 που έχει ως εξής:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τον παρόντα νόμο θεωρείται:

1. ενδοοικογενειακή βία, η τέλεση αξιόποινης πράξης, σε βάρος μέλους της οικογένειας, σύμφωνα με τα άρθρα 6, 7, 8 και 9 του παρόντος και τα άρθρα 299 και 311 του Ποινικού Κώδικα.

2. α. οικογένεια ή κοινότητα που αποτελείται από συζύγους ή γονείς και συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας και τα εξ υιοθεσίας τέκνα τους.

β. στην οικογένεια περιλαμβάνονται, εφόσον συνοικούν, συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τετάρτου βαθμού και πρόσωπα των οποίων επίτροπος, δικαστικός

παραστάτης ή ανάδοχος γονέας έχει ορισθεί μέλος της οικογένειας, καθώς και κάθε ανήλικο πρόσωπο που συνοικεί στην οικογένεια.

γ. οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στην μόνιμη σύντροφο του άνδρα ή στον μόνιμο σύντροφο της γυναίκας και στα τέκνα, κοινά ή ενός εξ αυτών, εφόσον τα πρόσωπα αυτά συνοικούν, ως και στους τέως συζύγους.

3. Θύμα ενδοοικογενειακής βίας κάθε πρόσωπο της προηγούμενης παραγράφου σε βάρος του οποίου τελείται αξιόποινη πράξη κατά τα άρθρα 6, 7, 8 και 9 του παρόντος. Θύμα είναι και το μέλος, στην οικογένεια του οποίου τελέσθηκε αξιόποινη πράξη, κατά τα άρθρα 299 και 311 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και ο ανήλικος κατά την παράγραφο 2, ενώπιον του οποίου τελείται μία από τις αξιόποινες πράξεις της παρούσας.

Με την παρ. 3 του άρθρου τρίτου τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 3500/2006 που έχει ως εξής:

Άρθρο 11

Προϋποθέσεις

1. Στα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας ο αρμόδιος για την άσκηση ποινικής δίωξης εισαγγελέας διερευνά τη δυνατότητα διαμεσολάβησης κατά τη Διαδικασία των επόμενων άρθρων.

2. Προϋπόθεση για την έναρξη της Διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης είναι η υποβολή ανεπιφύλακτης δήλωσης εκ μέρους του προσώπου στο οποίο αποδίδεται η τέλεση του εγκλήματος, ότι είναι πρόθυμο σωρευτικά:

α) να υποσχεθεί ότι δεν θα τελέσει στο μέλλον οποιαδήποτε πράξη ενδοοικογενειακής βίας (λόγος τιμής) και ότι, σε περίπτωση συνοίκησης, δέχεται να μείνει εκτός οικογενειακής κατοικίας για εύλογο χρονικό διάστημα, εάν το προτείνει το θύμα. Για την υπόσχεση αυτή συντάσσεται έκθεση κατά τα άρθρα 148 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

β) να παρακολουθήσει ειδικό συμβουλευτικό - θεραπευτικό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας σε δημόσιο φορέα, σε όποιον τόπο και για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται τούτο αναγκαίο από τους αρμόδιους θεραπευτές. Ο υπεύθυνος του προγράμματος πιστοποιεί την ολοκλήρωση της παρακολούθησής του. Το σχετικό πιστοποιητικό επισυνάπτεται στο φάκελο της δικογραφίας. Αναφέρονται δε σε αυτό, αναλυτικά, το αντικείμενο του συμβουλευτικού - θεραπευτικού προγράμματος και ο αριθμός των συνεδριών που παρακολούθησε ο ενδιαφερόμενος.

γ) να άρει ή να αποκαταστήσει, εφόσον είναι δυνατόν, αμέσως τις συνέπειες που προκλήθηκαν από την πράξη και να καταβάλει εύλογη Χρηματική ικανοποίηση στον παθόντα.

3. Αν το θύμα της ενδοοικογενειακής βίας είναι ανήλικος, η ποινική διαμεσολάβηση ενεργείται υπέρ αυτού και από κοινού από τον κατά τόπον αρμόδιο εισαγγελέα ανηλίκων και τον ασκούντα την επιμέλεια, εφόσον αυτός δεν είναι το ίδιο πρόσωπο με τον φερόμενο ως δράστη του εγκλήματος. Αν δεν υπάρχει ομοφωνία, η διαμεσολάβηση δεν είναι δυνατή.

Ο ανήλικος που έχει συμπληρώσει το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας του μπορεί, εφόσον το επιθυμεί, να παρίσταται κατ' αυτήν και να ακούγεται. Τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου αντιπροσωπεύουν τον ανήλικο στη Διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης και για τις αστικές αξιώσεις.

4. Οι σχετικές με την ποινική διαμεσολάβηση διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται, αν ο φερόμενος ως δράστης της πράξεως ενδοοικογενειακής βίας είναι επίτροπος, δικαστικός συμπαραστάτης ή ανάδοχος γονέας του ανηλίκου.

5. Αν την πράξη ενδοοικογενειακής βίας σε βαθμό πλημμελήματος φέρεται να έχει τελέσει ανήλικος, εφαρμόζεται το άρθρο 45Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Με την παρ. 4 του άρθρου τρίτου αντικαθίσταται το άρθρο 16 του ν. 3500/2006 που έχει ως εξής:

Άρθρο 16

Παραγραφή

Αν οι πράξεις των άρθρων 6, 7 και 9 του παρόντος στρέφονται κατά ανηλίκου, η έναρξη της προθεσμίας Παραγραφής αναστέλλεται μέχρι την ενηλικώσή του.

Με τις παρ. 5 και 6 του άρθρου τρίτου τροποποιούνται αντίστοιχα οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 18 του ν. 3500/2006 που έχει ως εξής:

Άρθρο 18

Περιοριστικοί όροι

1. Σε περίπτωση διαπράξεως εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας είναι δυνατόν, αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες κρίνεται απαραίτητο για την προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας του θύματος, να επιβληθεί στον κατηγορούμενο από το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο στο οποίο παραπέμπεται να δικασθεί ή από τον αρμόδιο ανακριτή ή από το δικαστικό συμβούλιο και για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, ο περιοριστικός όρος της απομάκρυνσής του από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκησή του, η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους κατοικίας ή και εργασίας του θύματος, κατοικίες στενών συγγενών του, τα εκπαιδευτήρια των παιδιών και ξενώνες φιλοξενίας. Η ισχύς του παραπάνω περιοριστικού όρου παύει αυτοδικαίως μετά την έκδοση οριστικής αποφάσεως ή της διατάξεως του εισαγγελέα με την οποία αρχειοθετείται η υπόθεση λόγω ποινικής διαμεσολάβησης.

2. Ο περιοριστικός όρος που έχει επιβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατόν να ανακληθεί, αντικατασταθεί ή τροποποιηθεί από το αρμόδιο δικαστικό όργανο που τον επέβαλε, με αίτηση του κατηγορουμένου, στην οποία αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους επιβάλλεται η ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίησή του. Για τη συζήτηση της αιτήσεως κλητεύεται υποχρεωτικά ο παθών, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

3. Το δικαστικό όργανο που είναι αρμόδιο κατά την παράγραφο 1 για την επιβολή, ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίηση των περιοριστικών όρων, μπορεί να ζητήσει, συμβουλευτικά, τη γνώμη ψυχιάτρων, ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών και άλλων επιστημόνων με ειδικές γνώσεις σε θέματα ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον τα πρόσωπα αυτά εργάζονται σε δημόσιο φορέα υγείας.

Με την παρ. 1 του άρθρου τέταρτου τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3811/2009 που έχει ως εξής:

Άρθρο 8

Προσδιορισμός του ποσού της αποζημίωσης

1. Για τον προσδιορισμό του ποσού της αποζημίωσης εφαρμόζονται οι διατάξεις του ελληνικού δικαίου, με την επιφύλαξη των ειδικότερων διατάξεων του παρόντος νόμου.

2. Η αποζημίωση καλύπτει τα ιατρικά έξοδα και νοσήλια, την απώλεια εισοδήματος για εύλογο χρονικό διάστημα και τα έξοδα κηδείας. Η αποζημίωση δεν καλύπτει την εκ μέρους του θύματος, συγγενούς του ή τρίτου καταβολή λύτρων στους δράστες των εγκλημάτων της αρπαγής (άρθρο 322 Π.Κ.) και της αρπαγής ανηλίκων (άρθρο 324 Π.Κ.). Για τον προσδιορισμό της αποζημίωσης λαμβάνεται υπόψη το τυχόν συντρέχον πταίσμα του θύματος.

3. Κατά τον καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης συνυπολογίζονται οι δαπάνες που τυχόν κατέβαλε το Ελληνικό Δημόσιο για τη νοσηλεία του αιτούντος, καθώς και οποιοδήποτε άλλο ποσό έχει εισπράξει το θύμα από τον δράστη, από την κοινωνική ασφάλιση ή από οποιαδήποτε άλλη πηγή.

Με την παρ. 2 του άρθρου τέταρτου προστίθεται εδάφιο στην αρχή του άρθρου 11 του ν. 3811/2009 που έχει ως εξής:

Άρθρο 11

Κοινοποίηση της απόφασης

Η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης κοινοποιεί την απόφαση της στον αιτούντα. Σε περίπτωση που ο αιτών έχει την κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος άλλου κράτους - μέλους, η απόφαση κοινοποιείται στον αιτούντα και στην οικεία Αρχή Συνδρομής, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ημεδαπού δικαίου, χρησιμοποιώντας το σχετικό έντυπο που καταρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Με την παρ. 3 του άρθρου τέταρτου προστίθεται τελευταίο εδάφιο στο άρθρο 12 του ν. 3811/2009 που έχει ως εξής:

Άρθρο 12

Δικαστικός έλεγχος

Κατά της απόφασης της Ελληνικής Αρχής Αποζημίωσης επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής στον αιτούντα και στο Ελληνικό Δημόσιο ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου.

Με την παρ. 4 του άρθρου τέταρτου αντικαθίσταται η παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 2168/1993 που έχει ως εξής:

Άρθρο 18

Χορήγηση και ανάκληση αδειών

1. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται τα δικαιολογητικά και η διαδικασία χορήγησης και ανάκλησης των αδειών, που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ο χρόνος ισχύος τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

2. Οι προβλεπόμενες από τον παρόντα νόμο άδειες δεν χορηγούνται:

α) Σε όσους έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για:

αα. πράξεις που προβλέπονται και τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος και

ββ. παραβάσεις των νόμων περί ναρκωτικών και προστασίας της κοινωνίας από το οργανωμένο έγκλημα, για τρομοκρατικές πράξεις, για παραβάσεις διατάξεων που αφορούν αλιεία με εκρηκτικές ύλες ή τοξικές ουσίες και για παραβάσεις του άρθρου 15 του παρόντος νόμου.

Η απαγόρευση αυτή ισχύει μέχρι την έκδοση αμετακλήτου απαλλακτικού βουλεύματος ή αμετάκλητης αθωατικής απόφασης ή θέσεως της υπόθεσης στο αρχείο κατ' άρθρο 43 παράγραφοι 2 και 3 του ΚΠΔ ή, σε περίπτωση επιβολής ποινής, για διάστημα πέντε ετών από την έκτιση της ή την άφεση της με χάρη ή, σε περίπτωση επιβολής της ποινής με αναστολή, για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή.

β) Σε όσους έχουν καταδικασθεί αμετάκλητα για:

αα. οποιοδήποτε πλημμέλημα που διώκεται αυτεπαγγέλτως και τελείται με πρόθεση, για το οποίο τους επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών και

ββ. οποιοδήποτε πλημμέλημα που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου ανεξαρτήτως του ύψους της επιβληθείσας ποινής.

Η απαγόρευση αυτή ισχύει για διάστημα πέντε ετών, από την έκτιση ή την άφεση με χάρη και σε περίπτωση επιβολής της ποινής με αναστολή, για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή.

3. Επίσης, οι άδειες που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, δεν χορηγούνται:

α. Σε όποιον δεν παρέχει εχέγγυα ασφαλούς φύλαξης και χρήσης των οπλών και λοιπών αντικειμένων, πού αναφέρονται στον παρόντα νόμο και ιδιαίτερα σε όσους πάσχουν ή νοσηλεύτηκαν για ψυχασθένεια, ψυχοπάθεια ή άλλες ψυχομειωτικές καταστάσεις. Η κατάσταση της υγείας των ανωτέρω βεβαιώνεται με ιατρικό πιστοποιητικό.

β. Σε άτομα που δεν συμπλήρωσαν το 18ο έτος της ηλικίας τους, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο.

4. Άδειες εμπορίας περιστρόφων, πιστολιών, όπλων σκοποβολής και φυσιγγίων αυτών δεν χορηγούνται σε μέλη διοικητικών συμβουλίων σκοπευτικών σωματείων οποιασδήποτε βαθμίδας, σε ιδιοκτήτες ή εκμεταλλευτές σκοπευτηρίων, συζύγους και συγγενείς τους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και δεύτερου βαθμού.

5. Οι αρμόδιες αρχές δύνανται ν` αρνηθούν τη χορήγηση των αναφερόμενων στον παρόντα νόμο αδειών ή να ανακαλέσουν ήδη χορηγηθείσες σε άτομα, σε βάρος των οποίων εκκρεμεί ποινική δίωξη για παραβάσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

6. Σε περίπτωση καταδίκης που αποτελεί κώλυμα για χορήγηση άδειας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2, ή συνδρομής των κωλυμάτων των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου, ανακαλούνται οι άδειες που έχουν χορηγηθεί. Στις περιπτώσεις αυτές είναι δυνατό να μη χορηγείται άδεια σε σύζυγο αυτού που έχει καταδικασθεί ή συγγενή αυτού, εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και δεύτερου βαθμού, πριν παρέλθουν 5 χρόνια από την ανάκληση της άδειας.

7. Σε περίπτωση χορήγησης άδειας σε νομικά πρόσωπο, οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3, 4, 5 και 6 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, προκειμένου περί σωματείων, για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, εκπροσώπους και διαχειριστές, προκειμένου περί ανωνύμων εταιρειών και εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και για όλους τους εταίρους, προκειμένου περί εταιρειών άλλης μορφής.

8. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και για τις περιπτώσεις χορήγησης των προβλεπόμενων από τις διατάξεις των άρθρων 2 και 5 του παρόντος νόμου αδειών, που χορηγούνται από υπηρεσίες άλλων υπουργείων. Προκειμένου να εφαρμοστούν οι διατάξεις της παρ. 3 περ. α΄ του παρόντος άρθρου, απαιτείται η προηγούμενη γνώμη της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

9. Σε περίπτωση μη χορήγησης ή ανάκλησης των προβλεπόμενων από τον παρόντα νόμο αδειών, επιτρέπεται η προσφυγή του ενδιαφερομένου ενώπιον του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, εντός μηνός από την κοινοποίηση σ αυτόν της απορριπτικής απόφασης.

Με την παρ. 5 του άρθρου τέταρτου προστίθεται περίπτωση η) στην παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 3907/2011 που έχει ως εξής:

Άρθρο 41

Προστασία από την επιστροφή

1. Απαγορεύεται η επιστροφή αλλοδαπού εφόσον:

α. Είναι ανήλικος που παρακολουθεί Ελληνικό σχολείο οποιασδήποτε βαθμίδας της εκπαίδευσης ή οι γονείς ή τα πρόσωπα που έχουν την επιμέλειά του διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

β. Είναι γονέας ημεδαπού ανηλίκου και έχει την επιμέλεια ή έχει υποχρέωση διατροφής, την οποία εκπληρώνει.

γ. Έχει υπερβεί το 80ό έτος της ηλικίας του.

δ. Του έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας ή έχει ζητήσει την παροχή τέτοιου καθεστώτος και το αίτημα του δεν έχει κριθεί οριστικά, υπό την επιφύλαξη των άρθρων 32 και 33 της Σύμβασης της Γενεύης του 1951.

ε. Είναι ανήλικος στον οποίο έχουν επιβληθεί αναμορφωτικά μέτρα με απόφαση του Δικαστηρίου Ανηλίκων.

στ. Διαπιστώνεται η ομογενειακή του ιδιότητα.

ζ. Είναι θύμα ή ουσιώδης μάρτυρας εγκληματικών πράξεων, οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 10 του Ν. 4285/2014 και στα άρθρα 1 και 2 του Ν. 927/1979 (Α' 139) και προσέρχεται προς υποβολή καταγγελίας ή αναφορά του περιστατικού στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές, μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης από την περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 19Α του Ν. 4251/2014, πράξης του αρμόδιου εισαγγελέα.

Στην απαγόρευση της επιστροφής περιλαμβάνονται και οι έγκυες γυναίκες κατά τη διάρκεια της κύησης και για έξι μήνες μετά τον τοκετό.

2. Δεν απαγορεύεται η επιστροφή στις περιπτώσεις β', γ', σ' και ζ' της προηγούμενης παραγράφου, όταν ο αλλοδαπός είναι επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία.

3. Στις περιπτώσεις ασυνόδευτων ανηλίκων εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 32 και του άρθρου 25.

4. Η προστασία που παρέχουν οι διατάξεις του παρόντος άρθρου καταλαμβάνουν και τα πρόσωπα που τελούν εκτός του πεδίου εφαρμογής του Κεφαλαίου Γ του παρόντος νόμου.

Με την παρ. 6 του άρθρου τέταρτου τροποποιείται η παρ. 6 του άρθρου 21 του ν. 4251/2014 που έχει ως εξής:

Άρθρο 21

Κοινά δικαιώματα πολιτών τρίτων χωρών

1. Οι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως στη χώρα έχουν ελευθερία κίνησης και εγκατάστασης στο σύνολο της επικράτειας. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, μπορεί να απαγορεύεται, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, η διαμονή ή η εγκατάσταση τους σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές της Χώρας.

2. Οι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα ασφαλίζονται στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς και έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δικαιώματα με τους ημεδαπούς.

3. Οι διατάξεις του ν.δ. 57/1973, όπως κάθε φορά ισχύει, για την κοινωνική προστασία, εφαρμόζονται και στους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

4. Οι κρατούμενοι πολίτες τρίτων χωρών ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία κατανοούν, αμέσως μετά την εισαγωγή τους σε ίδρυμα, για τους κανόνες διαβίωσης τους σε αυτό, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Διευκολύνεται, επίσης, η επικοινωνία τους με διπλωματικούς ή προξενικούς υπαλλήλους του Κράτους, του οποίου έχουν την ιθαγένεια ή από το οποίο προέρχονται, καθώς και με τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους.

5. Οι πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 1 και 2 του ν. 927/1979 (Α 139) και στην παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 3304/2005 (Α 16) διώκονται αυτεπαγγέλτως.

6. Η ισχύς της άδειας διαμονής, υπό την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων του παρόντος Κώδικα, δεν θίγεται από προσωρινές απουσίες που δεν υπερβαίνουν τους έξι μήνες ετησίως ούτε από απουσίες μεγαλύτερης διάρκειας για την εκπλήρωση υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ή από μία απουσία δώδεκα συναπτών μηνών κατ' ανώτατο όριο για σοβαρούς λόγους, ιδίως εγκυμοσύνη και μητρότητα, σοβαρή ασθένεια ή σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση σε άλλο κράτος - μέλος ή τρίτη χώρα.

7. Ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών, που διαμένουν στην ελληνική επικράτεια, υπάγονται στην υποχρεωτική σχολική φοίτηση, όπως και οι ημεδαποί. Οι ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών, που φοιτούν σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, έχουν, χωρίς περιορισμούς, πρόσβαση στις δραστηριότητες της σχολικής ή εκπαιδευτικής κοινότητας.

8. Για την εγγραφή ανήλικων πολιτών τρίτων χωρών στα ελληνικά σχολεία, όλων των βαθμίδων, απαιτούνται τα αντίστοιχα με τα προβλεπόμενα για τους ημεδαπούς δικαιολογητικά. Κατ εξαίρεση, με ελλιπή δικαιολογητικά μπορεί να εγγράφονται στα δημόσια σχολεία και τέκνα πολιτών τρίτων χωρών, εφόσον:

α. Προστατεύονται από το ελληνικό κράτος ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας και όσων τελούν υπό την προστασία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών.

β. Προέρχονται από περιοχές, στις οποίες επικρατεί έκρυθμη κατάσταση.

γ. Έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας.

δ. Είναι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα, ακόμη και αν δεν έχει ρυθμισθεί η νόμιμη διαμονή τους σε αυτή.

9. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις αναγνώρισης τίτλων σπουδών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αποκτήθηκαν στη χώρα προέλευσης και οι προϋποθέσεις κατάταξης σε βαθμίδες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και εγγραφής μαθητών, οι οποίοι είναι πολίτες τρίτων χωρών, στα δημόσια σχολεία. Με όμοια απόφαση μπορεί να ρυθμίζονται θέματα προαιρετικής διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας και πολιτισμού εκεί όπου υπάρχει ικανός αριθμός μαθητών που ενδιαφέρονται, στο πλαίσιο των ενισχυτικών δράσεων του Υπουργεί ου Παιδείας και Θρησκευμάτων και να καθορίζονται, η εργασιακή σχέση και τα προσόντα των εκπαιδευτικών που θα διδάσκουν τη μητρική γλώσσα και τα στοιχεία πολιτισμού της χώρας προέλευσης τους.

10. Υπό την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, πολίτες τρίτων χωρών, που έχουν αποφοιτήσει από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, υπό τους αυτούς όρους και προϋποθέσεις, όπως και οι ημεδαποί.

11. Για την άσκηση οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας από πολίτες τρίτων χωρών και εφόσον πληρούνται οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις δεν απαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικού αμοιβαιότητας.

Με τις παρ. 7 και 8 του άρθρου τέταρτου τροποποιούνται αντίστοιχα οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 24 του π.δ. 141/2017 που έχει ως εξής:

Άρθρο 24

Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων

1. Η Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων τεκμηριώνει, σχεδιάζει και εξειδικεύει την εθνική πολιτική για την προώθηση της ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς πολιτικής. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο των στρατηγικών στόχων που τίθενται από την πολιτική ηγεσία σχεδιάζει, παρακολουθεί και αξιολογεί το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ). Η Διεύθυνση έχει ως επιχειρησιακό στόχο την ένταξη της διάστασης της ισότητας των φύλων σε όλες τις πολιτικές, τόσο σε κεντρικό, όσο και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, το σχεδιασμό και την παρακολούθηση των προγραμμάτων, σε συνεργασία με τις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης και Εφαρμογής των Συγχρηματοδοτούμενων Έργων για την προώθηση πολιτικών ισότητας. Επίσης, μεριμνά για την ανάπτυξη κι εφαρμογή εργαλείων με τα οποία θα αξιολογείται η επίδραση των διάφορων δράσεων και πολιτικών στην ισότητα των φύλων, καθώς και η αποτελεσματικότητα των εφαρμοζομένων πολιτικών ισότητας σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο. Ερευνά για την απόκτηση πιστοποιητικών ποιότητας των διαδικασιών της ΓΓΙΦ. Μεριμνά για την ορθή και ολοκληρωμένη πιστοποίηση της υπηρεσίας, σύμφωνα με τα πρότυπα που απαιτούνται για το έργο που υλοποιεί και για τους Δημόσιους Φορείς. Παρακολουθεί τις Διεθνείς και Εθνικές εξελίξεις σε θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων και αναζητεί νέες προτάσεις για την ανάπτυξη των υπηρεσιών που προσφέρει η ΓΓΙΦ. Υποβάλει προτάσεις για υλοποίηση έργων που αφορούν την βελτίωση και ανάπτυξη της λειτουργίας της ΓΓΙΦ, αλλά και των υπηρεσιών που προσφέρει προς τους πολίτες, βάσει και των στοιχείων που συλλέγει από το παρατηρητήριο της ΓΓΙΦ.

2. Η Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων συγκροτείται από τα ακόλουθα Τμήματα:

α. Τμήμα Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Ανάπτυξης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων.

β. Τμήμα Παρακολούθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων.

γ. Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο).

δ. Τμήμα Βιβλιοθήκης και Ιστορικού Αρχείου.

3. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων που υπάγονται στη Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων κατανέμονται ως ακολούθως:

α. Το Τμήμα Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Ανάπτυξης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων, είναι αρμόδιο για:

αα. Τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ) με την παραγωγή ετήσιων εκθέσεων προόδου.

αβ. Την χάραξη πολιτικών για την προώθηση της ισότητας των φύλων σε όλο το εύρος της δημόσιας διοίκησης σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και σε όλους τους τομείς πολιτικής.

αγ. Την εισήγηση και διαμόρφωση των βασικών κατευθύνσεων πολιτικής σε όλους τους τομείς της οικονομικής, κοινωνικής πολιτισμικής και πολιτικής ζωής, όπως απασχόληση, έμφυλη βία, κοινωνική ασφάλιση, έμφυλα στερεότυπα, κέντρα λήψης των αποφάσεων κ.ά., με βάση την τεκμηρίωση που έχει προηγηθεί.

αδ. Τον σχεδιασμό ή την εισήγηση δράσεων για την προώθηση της ισότητας των φύλων, την παρακολούθηση και αξιολόγηση συγχρηματοδοτούμενων ή άλλων ευρωπαϊκών προγραμμάτων, που υλοποιούνται από την Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων ή άλλους φορείς της δημόσιας διοίκησης και αυτοδιοίκησης.

αε. Την αναζήτηση πρόσκλησης υποβολής προτάσεων από ευρωπαϊκά και άλλα προγράμματα για την χρηματοδότηση δράσεων της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων καθώς και η συγγραφή και υποβολή της πρότασης χρηματοδότησης. Γενικότερα συνεργάζεται με τις διαχειριστικές αρχές όλων των Περιφερειών της χώρας με στόχο την εύρεση δράσεων χρηματοδότησης, σύμφωνα με τις πολιτικές της ΓΓΙΦ.

αστ. Την σύνταξη των προτύπων/πρωτοκόλλων λειτουργίας της ΓΓΙΦ και των εποπτευόμενων υπηρεσιών αυτής. Δημιουργία ροών εργασιών, διεργασιών και ελέγχων.

Συνεχής προσαρμογή του τρόπου εργασίας, αναζήτηση ευκαιριών και καινοτόμων μεθόδων για την βελτίωση της απόδοσης της ΓΓΙΦ και την αύξηση των δράσεων επικοινωνίας με το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον.

αζ. Την οργάνωση, παρακολούθηση και εκτέλεση προγραμμάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού της Υπηρεσίας, σε συνεργασία με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς στο εσωτερικό και εξωτερικό, καθώς και την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, σε ανίστοιχα με την εκπαίδευση, καθήκοντα εντός της Υπηρεσίας.

β. Το Τμήμα Παρακολούθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων, είναι αρμόδιο για:

βα. Τη διαμόρφωση γενικών και ειδικών προγραμμάτων και δράσεων για την ισότητα των φύλων, ανά πεδίο πολιτικής σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (όπως απασχόληση, ίση μεταχείριση, καταπολέμηση των διακρίσεων, εναρμόνιση

επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση και έρευνα, πολιτισμός, αθλητισμός, υγεία, καταπολέμηση της έμφυλης βίας, ισόρροπη συμμετοχή στα κέντρα λήψης των αποφάσεων, καταπολέμηση έμφυλων στερεοτύπων κ.α.) στο πλαίσιο θεσμικών συνεργασιών με φορείς της κεντρικής διοίκησης και αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Οι προτεινόμενες δράσεις θα υλοποιούνται και θα παρακολουθούνται με τη συνεργασία της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών.

ββ. Την υλοποίηση και την παρακολούθηση πολιτικών και δράσεων, καθώς και συγχρηματοδοτούμενων και μη προγραμμάτων που αφορούν την προώθηση των θεμάτων ισότητας των φύλων.

βγ. Την προώθηση και ενσωμάτωση μέτρων ισότητας ανάμεσα στα δύο φύλα σε τομείς όπως ο πολιτικός, οικονομικός, πολιτιστικός, κοινωνικός, για την πρόληψη και την εξάλειψη των διακρίσεων λόγω φύλου, σε συνεργασία με τις συναρμόδιες οργανικές μονάδες της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων και άλλους φορείς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα καθώς και τις ΜΚΟ.

βδ. Την ανάπτυξη και υλοποίηση Εθνικής Καμπάνιας Ενημέρωσης για τις εθνικές και ευρωπαϊκές εκλογές καθώς και τις εκλογές της αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού υλοποιώντας δράσεις δημοσιότητας με την αξιοποίηση διάφορων επικοινωνιακών μέσων για την προώθηση των γυναικών στα κέντρα λήψης των πολιτικών αποφάσεων.

βε. Τη συμμετοχή σε συλλογικά όργανα, ομάδες εργασίας και επιτροπές του δημόσιου τομέα και της αυτοδιοίκησης για τη χάραξη πολιτικών προώθησης της γυναικείας απασχόλησης που στοχεύουν στην προώθηση της απασχόλησης, χωρίς διακρίσεις λόγω φύλου.

βστ. Τη συνεργασία με κοινωνικούς εταίρους και ΜΚΟ για την ανταλλαγή και διάχυση της πληροφόρησης, καλών πρακτικών, στο πλαίσιο της προώθησης της ισότητας των φύλων.

γ. Το Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο), είναι αρμόδιο για:

γα. Τη συγκέντρωση και επεξεργασία όλων των στατιστικών στοιχείων και δεδομένων που σχετίζονται με την ένταξη της ισότητας των φύλων στις δημόσιες πολιτικές και την παρακολούθηση της πορείας και των δεικτών φύλου κατά τομέα πολιτικής σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο σε συνεργασία με φορείς και υπηρεσίες τεκμηρίωσης και βάσεων δεδομένων για θέματα ισότητας.

γβ. Την ενημέρωση και διαχείριση της Τράπεζας Πληροφοριών του Παρατηρητηρίου (Οργάνωση υπηρεσιών για την ενσωμάτωση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών ισότητας σε όλο το εύρος της δημόσιας δράσης) της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων.

γγ. Την παραγωγή των Εθνικών Δεικτών Ισότητας Φύλου και των Ευρωπαϊκών Δεικτών παρακολούθησης των εθνικών πολιτικών για την ισότητα των φύλων.

γδ. Την παροχή των τηρουμένων στοιχείων και πληροφοριών στις οργανικές μονάδες της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων και σε φορείς και υπηρεσίες που συνεργάζονται με τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων.

γε. Τον προσδιορισμό των γενικών και ειδικών στόχων για την ισότητα των φύλων και τον προγραμματισμό των έργων ανά πεδίο πολιτικής (όπως απασχόληση, καταπολέμηση της έμφυλης βίας, εκπαίδευση, καταπολέμηση έμφυλων στερεοτύπων).

γστ. Την εκπόνηση μελετών και ερευνών σε θέματα ισότητας σε συνεργασία με το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ).

γζ. Την ενημέρωση και εμπλουτισμό των ιστοσελίδων της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, σε συνεργασία με τις οργανικές μονάδες της Γενικής Γραμματείας.

δ. Το Τμήμα Βιβλιοθήκης και Ιστορικού Αρχείου, είναι αρμόδιο για:

δα. Την υποστήριξη του έργου της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων και άλλων δημόσιων φορέων μέσω της παροχής έγκυρου πληροφοριακού υλικού.

δβ. Την εξυπηρέτηση του κοινού μέσα στο χώρο της βιβλιοθήκης, καθώς και τη μέριμνα για την εύρυθμη λειτουργία του δανεισμού.

δγ. Την εξυπηρέτηση απομακρυσμένων χρηστριών/ στών:

1. με αποστολή βιβλιογραφιών και πληροφοριών μέσω τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονικού ή κανονικού ταχυδρομείου,
2. με ενεργοποίηση της λειτουργίας του διαδανεισμού σε συνεργασία με τις κατά τόπους δημόσιες, δημοτικές και ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της χώρας.

δδ. Τον συνεχή εμπλουτισμό των συλλογών μέσω της:

1. επιλογής και κατάρτισης καταλόγου με προτεινόμενο προς αγορά υλικό,
2. αναζήτησης ψηφιακών τεκμηρίων μέσω του διαδικτύου και αποθήκευσή τους στη βάση δεδομένων της βιβλιοθήκης,
3. επιλεκτικής αποδελτίωσης επιστημονικών περιοδικών,
4. αποδοχής δωρεών αποτελούμενων από υλικό σχετικό με τα ενδιαφέροντα και τους στόχους της Βιβλιοθήκης,
5. ανάπτυξης συνεργασιών με άλλους φορείς, όπως Βιβλιοθήκες, Αρχεία, Ερευνητικά Ινστιτούτα και Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και συμμετοχής σε πρωτοβουλίες ανταλλαγής πολλαπλών αντιτύπων με στόχο τον διαρκή εμπλουτισμό των συλλογών.

δε. Τη βιβλιοθηκονομική και αρχειονομική επεξεργασία του υλικού, η οποία περιλαμβάνει καταγραφή στο Βιβλίο Εισαγωγής και σφράγισμα των ντοκουμέντων, καταλογογράφηση, ταξινόμηση, καταχώριση των στοιχείων των ντοκουμέντων στο βιβλιοθηκονομικό πρόγραμμα και ταξιθέτηση τους.

δστ. Την επιτήρηση της ομαλής λειτουργίας των ηλεκτρονικών μέσων και των υποστηρικτικών λογισμικών και την παραμετροποίηση αυτών σύμφωνα με τις νέες ανάγκες που προκύπτουν. Συνεργασία και ανάλυση αναγκών σε εξειδικευμένους φορείς παροχής τεχνικής υποστήριξης εάν πρόκειται για περίπλοκες παραμετροποιήσεις ή όπου αλλού απαιτείται.

δζ. Τη μέριμνα για τη σωστή συντήρηση και αξιοποίηση του αρχειακού υλικού του Ιστορικού Αρχείου.

δη. Τη συνεργασία και την ηλεκτρονική διασύνδεση με βιβλιοθήκες άλλων φορέων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο με στόχο τη συμμετοχή σε συλλογικούς καταλόγους βιβλιοθηκών και κέντρων τεκμηρίωσης.

δθ. Την τήρηση του Κανονισμού Λειτουργίας της Βιβλιοθήκης και τη σύνταξη εσωτερικών πράξεων που συντελούν στην ορθή λειτουργία της Βιβλιοθήκης.

δι. Τη συγκέντρωση στατιστικών λειτουργίας, επισκεψιμότητας και δανεισμών και την κατάρτιση αναφορών.

δια. Τον εμπλουτισμό του ιστότοπου της Βιβλιοθήκης.

διβ. Την προβολή του έργου της Βιβλιοθήκης και του Ιστορικού Αρχείου μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

διγ. Τη διοργάνωση εκδηλώσεων με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού (παρουσιάσεων βιβλίων, εκθέσεων, κ.λπ.).

διδ. Την υποδοχή και εκπαίδευση φοιτητριών/τών Βιβλιοθηκονομίας και Επιστημών Πληροφόρησης.

διε. Την εκπόνηση προτάσεων για την αναβάθμιση των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης και του Ιστορικού Αρχείου μέσω ευρωπαϊκών ή άλλων προγραμμάτων.

III. ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Άρθρο 24 **Τροποποίησεις του ν. 3663/2008 (Α' 99)**

Άρθρο 1

Εθνικό Μέλος

1. Στην Ευρωπαϊκή Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας (EUROJUST), η οποία συγκροτήθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2002/187/ΔΕΥ της 28.2.2002 ΕΕ (ΕΕ L 63/1 της 6.3.2002, εφεξής απόφαση του Συμβουλίου) ως οργανισμός της ΕΕ με νομική προσωπικότητα, ορίζεται, με διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν προτάσεως των Υπουργών Δικαιοσύνης και Εξωτερικών ύστερα από απόφαση του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, Εθνικό Μέλος και αναπληρωτής αυτού, δικαστικός λειτουργός με το βαθμό του πρωτοδίκη ή του αντεισαγγελέα πρωτοδικών και άνω. Ο ορισμός του εθνικού μέλους και του αναπληρωτή του ανακοινώνεται από τον Υπουργό Εξωτερικών στην EUROJUST και στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με επίσημο ταχυδρομείο.

"2. Η θητεία του εθνικού μέλους, το οποίο αποσπάται στην έδρα της EUROJUST, είναι τετραετής, με δυνατότητα ισόχρονης ανανέωσης με την ίδια διαδικασία.".

Ο αναπληρωτής του εθνικού μέλους εξακολουθεί να ασκεί τα καθήκοντα του στο εθνικό έδαφος, εκτός αν παραστεί ανάγκη να αντικατασταθεί το Εθνικό Μέλος στην έδρα της EUROJUST.

*** Το πρώτο εδάφιο της παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 36 Ν.3904/2010,ΦΕΚ Α 218/23.12.2010.

Άρθρο 6

Ανταπόκριση ημεδαπών αρχών

- Η εξέταση των αιτημάτων, όπως προβλέπονται στα άρθρα 4 και 5 του παρόντος, γίνεται από τις κατά περίπτωση αρμόδιες δικαστικές και εισαγγελικές αρχές.
- Αν το Εθνικό Μέλος ή η EUROJUST, ως συλλογικό όργανο, υποβάλει αίτημα για:

- α) τη διενέργεια έρευνας ή την άσκηση ποινικής δίωξης για συγκεκριμένες αξιόποινες πράξεις,
- β) την αποδοχή της άποψης ότι είναι προτιμότερο η έρευνα να διενεργηθεί και η ποινική δίωξη να ασκηθεί από την αρχή ενός άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- γ) την ανάληψη πρωτοβουλιών με στόχο το συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών - μελών τα οποία εμπλέκονται,
- δ) τη Σύσταση κοινής ομάδας έρευνας,
- ε) την παροχή κάθε πληροφορίας απαραίτητης για την επίτευξη των σκοπών της και η αρμόδια ημεδαπή αρχή το κρίνει απορριπτέο, αναφέρει υποχρεωτικά στην EUROJUST τους λόγους οι οποίοι δεν επέτρεψαν την ικανοποίηση του αιτήματος. Η αιτιολογία στις παραπάνω περιπτώσεις α΄, β΄ και ε΄ μπορεί να παραλείπεται αν επιβάλλεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή ασφάλειας προσώπων ή υπάρχει κίνδυνος για την ομαλή διεξαγωγή των ερευνών.

Άρθρο 10

Κατάσταση δικαστικών λειτουργών

1. Ανάκληση του εθνικού μέλους, του αναπληρωτή του και του μέλους του Κοινού Εποπτικού Οργάνου είναι δυνατή με την ίδια διαδικασία που προβλέπεται για το διορισμό τους.
2. Η υπηρεσιακή κατάσταση του εθνικού μέλους, του αναπληρωτή του και του μέλους του Κοινού Εποπτικού Οργάνου ρυθμίζεται κατά τα λοιπά από τις διατάξεις του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 1756/1988, Α΄ 35).

Άρθρο 11

Αποζημίωση διαμονής στην αλλοδαπή

Στο Εθνικό Μέλος το οποίο διορίζεται και αποσπάται στην έδρα της EUROJUST σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, καταβάλλονται:

- α) οι αποδοχές της οργανικής του θέσης,
- β) επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής, που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών και Δικαιοσύνης,
- γ) τα έξοδα μετάβασης, εγκατάστασης και επιστροφής, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2685/1999, όπως ισχύει.

"Άρθρο 13"

Κοινή ομάδα έρευνας

"1. Κοινή ομάδα έρευνας είναι η ομάδα προσώπων, η οποία συγκροτείται για να διεξάγει έρευνα σε ένα ή περισσότερα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα εγκλήματα της παραγράφου 2, ιδίως όταν: α) η έρευνα απαιτεί δυσχερείς και περίπλοκες ενέργειες συνδεδεμένες με άλλα κράτη- μέλη, β) η φύση και η πολυπλοκότητα της υπόθεσης απαιτεί συντονισμένη και εναρμονισμένη δράση στα ενδιαφερόμενα κράτη-μέλη.

2. Κοινή ομάδα έρευνας, μπορεί να συσταθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 1, για τη διακρίβωση των εγκλημάτων των τρομοκρατικών πράξεων (άρθρο 187Α ΠΚ), της παραχάραξης (άρθρο 207 ΠΚ), της κυκλοφορίας παραχαραγμένων νομισμάτων (άρθρο 208 ΠΚ), της πλαστογραφίας (άρθρο 216 ΠΚ), του εμπρησμού (άρθρο 264 ΠΚ), του εμπρησμού σε δάση (άρθρο 265 ΠΚ), της έκρηξης (άρθρο 270 ΠΚ), των παραβάσεων σχετικών με τις εκρηκτικές ύλες (άρθρο 272 ΠΚ), της πρόκλησης ναυαγίου (άρθρο 277 ΠΚ), της δηλητηρίασης πηγών και τροφίμων (άρθρο 279 ΠΚ), της διατάραξης της ασφάλειας σιδηροδρόμων, πλοίων και αεροσκαφών (άρθρο 291 ΠΚ), της αρπαγής (άρθρο 322 ΠΚ), του εμπορίου δούλων (άρθρο 323 ΠΚ), της εμπορίας ανθρώπων (άρθρο 323Α ΠΚ), της αρπαγής ανηλίκων (άρθρο 324 ΠΚ), του βιασμού (άρθρο 336 ΠΚ), της αποπλάνησης παιδιών (άρθρο 339 ΠΚ), της πορνογραφίας ανηλίκων (άρθρο 348Α ΠΚ), της σωματεμπορίας (άρθρο 351 ΠΚ), των διακεκριμένων περιπτώσεων κλοπής (άρθρο 374 ΠΚ), της υπεξαίρεσης (άρθρο 375 ΠΚ), της ληστείας (άρθρο 380 ΠΚ), της εκβίασης (άρθρο 385 ΠΚ), της απάτης (άρθρο 386 ΠΚ), της απάτης με υπολογιστή (άρθρο 386Α ΠΚ), της διευκόλυνσης παράνομης εισόδου υπηκόου τρίτης χώρας εκ κερδοσκοπίας πραττόμενη από δύο ή περισσότερα πρόσωπα (παρ. 5 άρθρο 87 του ν. 3386/2005, Α' 212), της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών (ν. 3459/2006, Α' 103), καθώς και κακουργημάτων που προβλέπονται στη νομοθεσία περί όπλων, εκρηκτικών υλών και προστασίας από υλικά που εκπέμπουν επιβλαβείς για τον άνθρωπο ακτινοβολίες, ως και στη νομοθεσία για την προστασία Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς."

***Το άρθρο 13 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 62 του Ν.4249/2014 (Α' 73 24.3.2014)

Άρθρο 25

Διατάξεις που αφορούν την ποινική δικαιοσύνη

1. Η παρ. 3 του άρθρου 483 του Κώδικα Πονικής Δικονομίας, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 25 παρ. 2 του ν. 3904/2010 (Α' 218), η οποία αντικαθίσταται εκ νέου έχει ως εξής:

«3. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιουδήποτε βουλεύματος με σχετική δήλωση στον γραμματέα του Αρείου Πάγου, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 479, το δεύτερο εδάφιο του οποίου εφαρμόζεται και σε αυτήν την περίπτωση. Μετά την προθεσμία αυτή ο ίδιος ο εισαγγελέας μπορεί να ασκήσει αναίρεση του βουλεύματος υπέρ του νόμου και για οποιαδήποτε παράβαση των διατάξεων που αφορούν την προδικασία χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 2225/1994 (Α' 121) η οποία αντικαθίσταται έχει ως εξής:

«2. Η αίτηση υποβάλλεται προς τον Εισαγγελέα Εφετών του τόπου της αιτούσας αρχής ή του τόπου, όπου πρόκειται να επιβληθεί η άρση. Ο Εισαγγελέας Εφετών αποφασίζει μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες για την άρση ή όχι του απορρήτου με διάταξη του στην οποία περιέχονται τα αναφερόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 5 στοιχεία. Αν κατά την κρίση του, μετά από εισήγηση της αιτούσας αρχής, ειδικές περιστάσεις εθνικής ασφάλειας επιβάλουν την παράλειψη ή τη συνοπτική παράθεση ορισμένων από τα στοιχεία αυτά, γίνεται ειδική μνεία στη διάταξη.»

3. Τα δύο τελευταία εδάφια της περύπτ. β' της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3649/2008 (Α'39) τα οποία καταργούνται έχουν ως εξής:

«Η διάταξη αυτή υποβάλλεται προς έγκριση μέσα σε είκοσι τέσσερις ώρες στον αρμόδιο Εισαγγελέα Εφετών. Η ισχύς της διάταξης αρχίζει από την έγκριση του Εισαγγελέα Εφετών.»

Άρθρο 26

Τροποποίηση του ν. 3689/2008 (Α' 164)

Η παρ. 6 του άρθρου 44 του ν. 3689/2008 η οποία αντικαθίσταται έχει ως εξής:

«6. Τρεις από τις θέσεις ΠΕ Οικονομολόγων, με αντικείμενο το σχεδίασμά, τον προγραμματισμό, την υλοποίηση και διαχείριση των χρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγραμμάτων, μπορεί να καλύπτονται με τριετή απόσπαση από προσωπικό με σχετική εμπειρία στα ζητήματα αυτά, από τη Μονάδα Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης Α.Ε. (Μ.Ο.Δ. Α.Ε.), που ιδρύθηκε με το Ν. 2372/1996 (Α' 29), κατά προτεραιότητα, ή από προσωπικό του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. Η απόσπαση διενεργείται, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη, με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,

Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής, μετά από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή. Η απόσπαση του υπαλλήλου μπορεί να διακόπτεται με την ίδια διαδικασία και πριν τη λήξη του χρόνου αυτής. Το αποσπώμενο προσωπικό εξακολουθεί να λαμβάνει το σύνολο των αποδοχών του με τα πάσης φύσεως επιδόματα της οργανικής θέσης του, από το φορέα από τον οποίο αποσπάται εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις καταβολής τους.»

***Η παρ.6 προστέθηκε με τη παρ.2 του άρθρου 41 του Ν.4274/2014 (Α' 147/14.7.2014)

***Το άρθρο 44 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 19 Ν.3910/2011, Α' 11/8.2.2011.

Άρθρο 27

Τροποποιήσεις του ν. 4512/2018 (Α' 5) και του ν. 4509/2017 (Α' 201)

2. α. Στην παρ. 2 Α του άρθρου 182 του ν. 4512/2018 η φράση «της αμέσως προηγούμενης παραγράφου 1 Α» αντικαθίσταται από τη φράση «της αμέσως προηγούμενης παραγράφου 1».

γ. Στην παρ. 7 του άρθρου 182 του ν. 4512/2018 η φράση «της παραγράφου 3» αντικαθίσταται από τη φράση «της παραγράφου 4».

δ. Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 185 του ν. 4512/2018 η φράση «έξι (6) μήνες» αντικαθίσταται από τη φράση «τρεις (3) μήνες».

3. Από την υποπερίπτ. ββ' της περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 4509/2017 διαγράφεται η φράση «του συνολικού αριθμού οργανικών θέσεων του Κλάδου αυτών οριζομένου σε έξι (6)»

Άρθρο 29

Διατάξεις που αφορούν το Ελεγκτικό Συνέδριο

1. Η παρ. 7 του άρθρου 35 του ν. 4129/2013 η οποία τροποποιείται έχει ως εξής:

«7. Κατ' εξαίρεση της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3986/2011 (Α' 152), οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως για τον προσυμβατικό έλεγχο των συμβάσεων αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου και των εταιρειών των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο Ταμείο που συνάπτονται κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 5

του ν. 3986/2011 εφόσον το τίμημα ή το χρηματικό αντάλλαγμα της αξιοποίησης υπερβαίνει το ποσό των 500.000 ευρώ και αφού προηγουμένως έχει γνωμοδοτήσει το Συμβούλιο Εμπειρογνωμόνων, σύμφωνα με το όσα ορίζονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ίδιου ως άνω νόμου.»

Άρθρο 30

**Επιδότηση φοίτησης στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο υπαλλήλων
των Καταστημάτων Κράτησης
και άλλες ρυθμίσεις σωφρονιστικού δικαίου**

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 7 του ΠΔ 62/2014, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 60 του νόμου 4443/2016, το οποίο αντικαθίσταται, έχει ως εξής:

«1. Ο θεσμός της ηλεκτρονικής επιτήρησης θα εφαρμοσθεί πιλοτικά για χρονικό διάστημα τριάντα έξι (36) μηνών και θα αφορά:»

3. Η περίπτ. 2 της παρ. 1 του άρθρου 55 του ν. 2776/1999, η οποία αντικαθίσταται έχει ως εξής:

«(2) Δεν εκκρεμεί κατά του καταδίκου ποινική διαδικασία για αξιόποινη πράξη σε βαθμό κακουργήματος.»